

DES HEEREN ZEGEN VERZEKERD

AFSCHEIDSPREDIKATIE

GEHOUDEN IN DE CHR. GEREf. KERK
TE HILVERSUM

Christus in het midden der Zeven Gouden Kandelaren PREDIKATIE

gehouden bij het aanvaarden van de Bediening
des Woords in de Chr. Geref. Kerk
TE GRONINGEN

DOOR

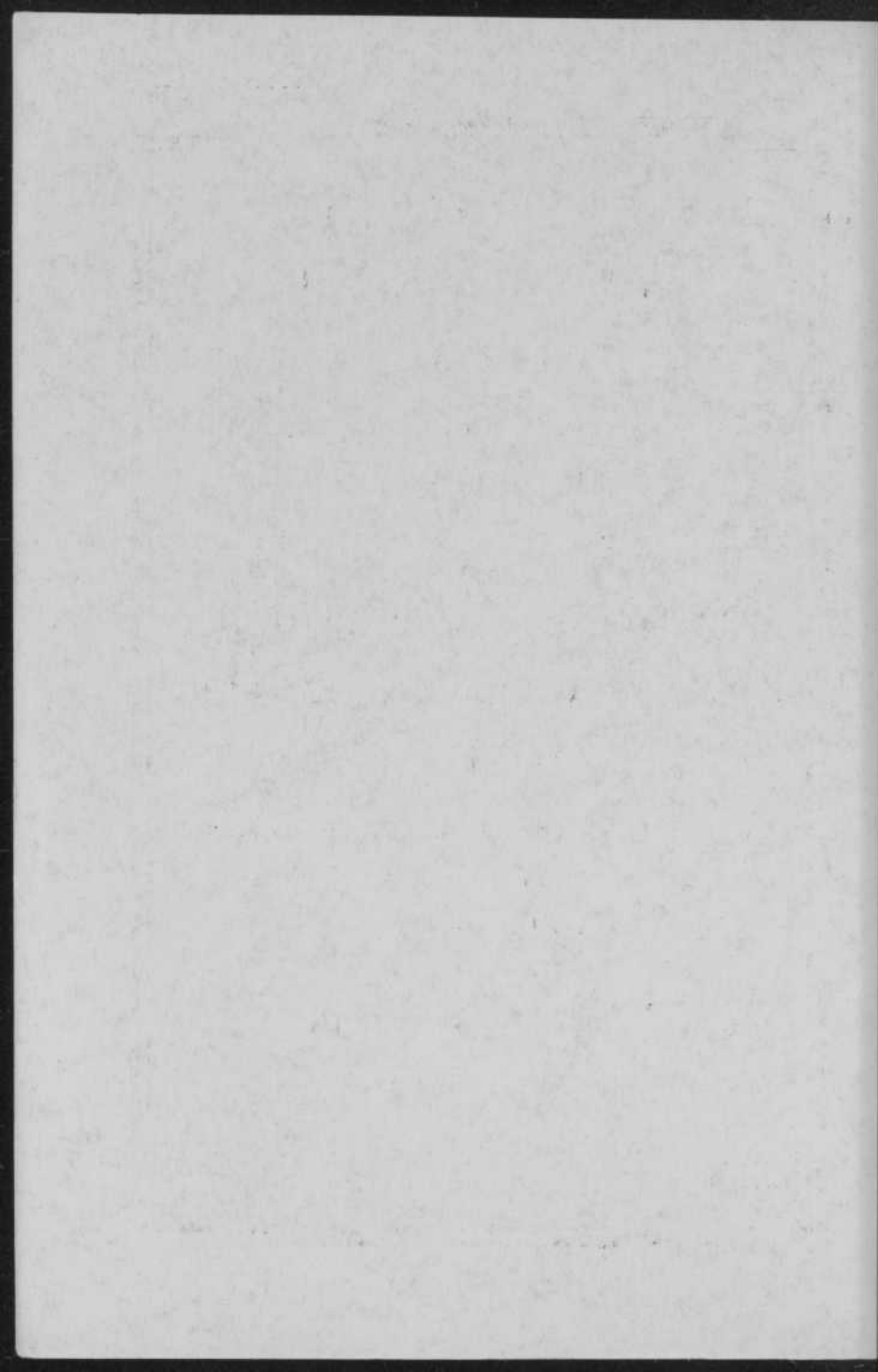
Ds. J. JONGELEEN

BRO
1930
6

1930

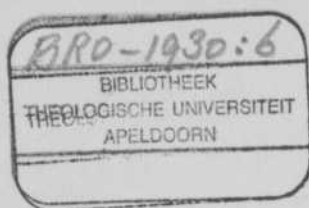
N.V. DRUKKERIJ GROOTENDORST, BODEGRAVEN

C. van Baaren

DES HEEREN ZEGEN
VERZEKERD

DES HEEREN ZEGEN
VERZEKERD

AFSCHEIDSPREDIKATIE

GEHOUDEN IN DE CHR. GEREFORM. KERK

TE HILVERSUM

DOOR

Ds. J. JONGELEEN

1930

N.V. DRUKKERIJ GROOTENDORST - Bodegraven

Psalm 100:1 en 4.

Lezen: Psalm 73.

Ps. 103:7.

Ps. 97:7.

Ps. 68:1.

Ps. 122:3.

Zoo is dan, geliefde gemeente van Hilversum, het oogenblik aangebroken, dat ik zegenend van u afscheid hoop te nemen. Het is nu ongeveer zeven jaren geleden, dat ik vol moed mijn arbeid in uw midden begon.

Velen uwer weten die eerste predikatie zich nog te herinneren over de woorden:

„En wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is; en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte en de morgenster opga in Uwe harten.”

En nu — nu staan wij in uw gemeente, die ons zoo lief is geworden, aan het einde.

Wij blikken terug en het kan niet anders, wij getuigen met elkander, dat er in die zeven jaren veel, heel veel is gebeurd.

De Heere heeft ons ruim gezegend, Hij heeft groote dingen gedaan en wij zijn daarover verblijd.

Daar is geen pastorie, waar ik zooveel tranen heb geschreid. Niet, gel. gemeente, omdat gij mij het leven zoo moeilijk maaktet, neen, maar gij weet het, omdat naar menschelijke berekening de tijd was aangebroken, dat de Heere haar, met wie ik 24 jaren lief en leed had gedeeld en die mij in der waarheid een hulpe was geweest, van mijn zijde zou wegnemen.

Toen hebt gij met mij geweend en met mij gebeden. Daar is geen pastorie, waarin ik zooveel zegeningen heb genoten.

Gij weet het, de Heere verhoorde onze gebeden en was er geweest, er kwam gejuich.

Dit alles gaat weer zoo even voorbij mij en dan verstaat gij het, ik ben der gedachten vol.

Ik denk aan al die liefde ons geschonken tot vandaag toe.

Ik denk aan de opgewektheid, die er zoo menigmaal was onder de bediening des Woords.

Ik denk aan Ds. Bikker, die vanuit de gemeente van Hilversum naar de Toradja's is gegaan.

Doch dat niet alleen. Neen, ik denk ook aan andere dingen.

Ik denk aan zooveel zonden, aan zooveel ongerechtigheden.

Ik denk aan zooveel zwakheden en gebreken in mijn arbeid.

Ja, dan past ook mij de bede: „Gena, o God, gena.

Dit alles tesamen genomen en wij verstaan het, er is smart in mijn hart. Ik ga heen, omdat de overtuiging mijn hart vervult dat de Heere mij naar Groningen roept, anders nergens om.

Ik ga heen — Gij blijft.

Ik ga heen — God blijft.

O, wat is dat al aanstands rust gevend, God blijft en Die is de Alzegenaar.

Als de Heere blijft, dan kunt u mij missen, hoe smartelijk het scheiden ook is.

Nu gel. gemeente, daarop moogt gij hopen en daarop kunt gij vertrouwen.

Laten wij dan niet blijven hangen in persoonlijkheden, laten wij niet opsommen wat wij hebben gedaan. Neen, maar laten wij weer grijpen naar des Heeren Woord.

Dat Woord heb ik zeven jaren met opgewektheid in uw midden verkondigd.

Dat Woord, dat voor al 's Heeren kinderen een lamp voor hun voet en een licht op hun pad is.

Ja gel., uit dat Woord wil ik vanavond u bepalen bij den zegen des Heeren, die over Zijn volk is en blijft.

Doch zonder den Heere kunnen wij niets doen en daarom willen wij eerst met elkander Zijn aangezicht zoeken en Zijn zegen afsmeeken.

Gebed.

Zingen: Psalm 97:7.

Tekst: Num. 6 : 23-26.

„Spreek tot Aäron en zijne zonen, zeggende: Alzoo zult gijlieden de kinderen Israëls zegenen, zeggende tot hen:

De Heere zegene u, en behoede u!

De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.

De Heere verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede!.”

Op gezette tijden ging het volk van Israël op naar het heiligdom, waar 't volk vergaderd is.

Daar in dat Heiligdom hadden verschillende plechtigheden plaats.

De offeranden werden er gebracht, de belijdenis van zonden werd er afgelegd, naar een gedeelte van 's Heeren Woord werd geluisterd en dan aan het einde had er altijd weer een bijzondere plechtigheid plaats, een plechtigheid van zeer veel gewicht.

Wat er dan gebeurde?

Dit, dan stond Israël's Hoogepriester met het aangezicht naar het volk, dragende zijn priesterlijk kleed.

Het werd dan indrukwekkend stil, als de Hoogepriester zegenend zijn beide handen over het volk uitbreidde. Het volk was dan wachtende. Waarop? Op den zegen, die in 's Heeren naam op ze werd gelegd.

Ja, dan ruischte het van de lippen van den Hoogepriester: „*De Heere zegene u, en behoede u!*” En het volk? Met den grootsten eerbied boog het het hoofd en plechtig klonk het: Amen.

„*De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig,*” en weer antwoordde het volk met het plechtig: „Amen.”

„*De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede*” en ook deze laatste zegenspreuk werd met „Amen” door het volk beantwoord.

Wat beteekende dat nu?

Hoe hebben wij deze plechtigheid te verstaan?

Als een hartelijke, welmeeneñde *wensch*?

Als een innige *bede*?

Indien wij niet verder zouden gaan, dan zou de heerlijke beteekenis er van ons zeker ontgaan.

Neen, deze plechtigheid hield veel meer in dan een wensch of een bede.

Dit hield het in, dat *'s Heeren naam* op het volk werd gelegd en daarom kan dit woord nimmer ledig wederkeeren en de zekerheid lag er in, dat de Heere Zijn volk zal zegenen.

Is dit dan geen troostrijk woord voor ons, aan den avond van dezen dag?

Is dit dan geen woord voor ons, dat druipt van troost?

Laat ik dan, onder inwachting van den zegen des Heeren dit woord voor u gaan openen. Ik wil er boven schrijven:

's Heeren driemaal heiligen Naam op Zijn volk gelegd.

Wij willen zien, dat daardoor over de gemeente werd uitgeroepen:

I. *De zegeningen van God, den Vader.*

II. *De zegeningen van God den Zoon.*

III. *De zegeningen van God den Heiligen Geest.*

Wanneer wij deze verdeeling u hebben aangekondigd, dan zult gij daaruit bemerken, dat wij van de gedachte uitgaan, dat in deze zegenspreuken de Drieëenheid Gods kennelijk naar voren komt.

Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat het volk van Israël, wanneer het in 't Heiligdom door den Hoogepriester werd gezegend, deze waarheid daarin al duidelijk verstond. Neen, al werd de waarheid der Drieëenheid ook toen al aangeduid, toch was het gezicht in deze waarheid niet dadelijk helder.

De Kerk des Heeren is door den Geest Gods, die alle dingen onderzoekt, ook de diepten Gods, langzamerhand tot het rechte gezicht van deze waarheid, opgevoed. Haar geestelijk verstand is tot het vatten dezer waarheid in den loop der eeuwen gerijpt.

Daarom mogen wij zeggen, dat het mysterie der Drieëenheid, met het licht des Nieuwen Testaments voor den geloovige duidelijk wordt, ook in den zegen des Heeren.

„De Heere zegene en behoede u.” Deze woorden doelen naar onze bescheiden meening op de genade van God den Vader voor Zijn volk, voor dat volk, dat Hij van te voren gunstig heeft uitverkoren.

Wanneer wij ons nu even indenken, dat in de Goddelijke huishouding aan den Vader het werk der schepping wordt toegekend, dat de Vader daarin op den voorgrond treedt, dan zouden wij hier in de eerste plaats willen denken aan de zegeningen die worden ontvangen op het gebied des natuurlijken levens.

Ja, de Vader is de bron van alle goed, de Fontein van alle heil.

Als dan ook Christus' gemeente haar geloof belijdt in God den Vader, dan beschrijft onze Catechismus dat in Zondag 9 zoo schoon met deze woorden: „Dat de eeuwige Vader van onzen Heere Jezus Christus, om Zijns Zoons Christus wille, mijn God en mijn Vader zij; op welken ik alzoo vertrouw, dat ik niet twijfel, of Hij zal mij met alle nooddrift des lichaams en der ziele verzorgen, en ook al het kwaad, dat Hij mij in dit jammerdal toeschikt, mij ten beste keeren.”

Hij zal Zijn volk zegenen. Hij zal, gemeente, ook U zegenen.

O, dat gij dan ook hierop geloovig „amen” mocht zeggen, dan zal de kracht van dien zegen ook door U ervaren worden, en dat geeft de Heere in den weg des gebeds.

De Heere zal Zijn volk zegenen, maar ook behoeden, en ook dat is zoo kostelijk.

Ons leven is vol gevaren.

Ons leven gaat door een jammerdal.

De vijanden zijn machtig en veel.

Maar de zegen van God den Vader houdt ook in, dat Hij de Zijnen zal behoeden.

Hij waakt over Zijn kinderen.

Hij, als de Wachter van Israël, sluimert en slaapt nimmer. Hij bewaart Zijn kinderen in het bangst gevaar.

Zeker, het is wel niet altijd voorspoed. In dit jammerdal moet ook kwaad komen, maar de Vader van onzen Heere Jezus Christus, zal het ten beste van Zijn volk doen keeren. Want:

„Hij is, al treft u 't felst verdriet,
 Uw Wachter, die uw voet
 Voor wankelen behoedt.
 Hij, Israëls Wachter, sluimert niet;
 Geen kwaad zal u genaken,
 De Heere zal u bewaken.”

Daarom, gel. gemeente, kunnen wij alles missen, als wij 's Heeren zegen behouden.

Op Hem dan 't oog. Hij zal uw ingang en uw uitgang bewaren van nu aan tot in eeuwigheid.

II. „De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig,” deze zegenspreuk omschreven wij in de tweede plaats, als de uitroeping van de zegeningen van God den Zoon, over 's Heeren volk.

Wij meenen niet mis te tasten, om bij het lichten van des Heeren aangezicht over Zijn volk, te denken aan het werk der verlossing door God den Zoon. Immers in het werk der verlossing treedt de Zoon op den voorgrond.

Door Hem schijnt het licht der genade zoo heerlijk en van Hem zong Simeon:

„Een licht, zoo groot, zoo schoon,
 Gedaald van 's Hemels troon,
 Straalt volk bij volk in d'oogen;
 Terwijl 't het blind gezicht
 Van 't Heidendom verlicht,
 En Israël zal verhoogen.”

Ja, in den Christus Gods is het heerlijke licht ontstoken. Om dit nu goed te verstaan, moeten wij ons indenken, dat God is een Geest en die Hem aanbidden moeten dat doen in geest en waarheid.

God heeft geen aangezicht zooals wij en daarom gevoelen wij, dat wij hier met beeldspraak hebben te doen.

Die beeldspraak moeten wij verstaan en dat zullen wij, wanneer wij vaststellen, dat 's menschen aangezicht de spiegel der ziel is.

Gij blikte in iemands aangezicht en gij doet dat met alle nauwkeurigheid en wat bemerkt ge dan?

Dit, wat zoo iemand zijn gezindheid is jegens u. Ja,

de stemming van een mensch zijn hart, openbaart hij zoo telkenmale door zijn gelaat.

Nu, denkt nu aan den Heere en dan verstaat gij het, als hier sprake is van 's Heeren aangezicht, dat gij dan hebt te denken aan de gezindheid des Heeren jegens u.

De bedoeling is hier dan deze, dat de Heere Zijn aangezicht in gunst zal doen aanschouwen door Zijn volk en dat Hij Zijn genade in ruime mate zal doen smaken.

De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten, o, wat is dat een heerlijkheid.

Als Israëls zanger dit zóó mocht ervaren, dan moest hij zingen, dan kon hij niet zwijgen en dan klonk het:

„Gods vriendelijk aangezicht,
Heeft vroolijkheid en licht,
Voor all' oprechte harten
Ten troost verspreid in smarten.”

Of dan weer:

„Gij maakt eerlang mij 't levenspad bekend,
Waarvan in druk, 't vooruitzicht mij verheugde.
Uw aangezicht, in gunst tot mij gewend,
Schenkt mij in 't kort verzadiging van vreugde.

Nu, gemeente van Hilversum, dat hebt gij noodig en daarin ligt uw blijdschap.

Vergeet het nu niet, dat zal de Heere doen, maar dan toch weer zoo, als gij in Zijne wegen wandelt.

Wanneer gij dan geloovig werkzaam moogt zijn door 's Heeren genade, wanneer gij u hieraan geloovig leert vastklemmen, dan zult gij 's Heeren gunst, die meer sterkt dan de uitgezochtste spijs, genieten en Zijne genade zal ook door u ervaren worden.

Dat is u meerder waard, dan 't fijnste goud op aard. De Heere zal met u zijn, indien gij willig zijt en hoort en naar den Heere en Zijne sterkte gestadig blijft vragen. Uw dienaar gaat dan wel heen, maar de Heere blijft en daarin hebt gij alles.

Wat een troost vloeit dan uit deze woorden voor Gods kinderen, voor 's Heeren gemeente.

Om die troost maar al beter te verstaan, moeten wij ons voor oogen stellen, aan wie deze zegenspreuk wordt toegeroepen.

Aan wie?

Aan heiligen?

Aan menschen zonder gebrek?

Aan waardigen?

O, wij denken aan het volk van Israël, dat wel een rijk beweldadigd volk was, maar in zichzelf een diep schuldig volk.

Ja, dat zijn ook wij.

Vanwege al onze zonden, hebben wij naar Gods rechtvaardig oordeel, tijdelijke en eeuwige straffen verdiend. Onze schuld is zwaar, wij hebben 's Heeren wet geschonden. Wanneer het hier ging naar recht, dan moest de Heere Zijn aangezicht eeuwig voor ons verbergen, of anders gezegd, dan kon de Heere ons nooit anders, dan Zijn vertoorn d a a n g e z i c h t laten zien.

Maar hier blinkt Gods genade in Christus heerlijk uit. De Heere wil, alleen om Zijns naams wil, aan een verootmoedigd volk, dat in 't Heiligdom vergaderd, het smeekgebed opzendt, Zijn gunst betoonen.

Zooveel te meer gij uw onwaardigheid dan ziet.

Zooveel te meer uw zonden en ongerechtigheden u van harte leed worden, zooveel te meer zult gij de waarheid dezer zegenspreuk genieten.

Toch mag het waarschuwend woord hier niet achterwege blijven.

Wat ik daarmede bedoel?

Dit, dat de mogelijkheid ook bestaat, dat de Heere niet in gunst op u zal nederzien.

Dat de mogelijkheid bestaat, dat de Heere Zijn aangezicht voor u zou moeten verbergen.

Want Israëls zanger heeft het in deze woorden vertolkt:

„Maar zoo zijn kinders ooit Mijn zuivere wet verlaten,
Zoo 't richtsnoer van Mijn recht ter reeg'ling niet kan
baten

Zoo zij ontheiligen, wat ik heb voorgeschreven,
Dan mogen zij gewis voor Mijne straffen beven.”

O gemeente, zijt dan voor afwijking bevreesd. Be-

droeft dan den Heiligen Geest niet, door Welken gij verzegeld zijt.

Zijt dan voorzichtig en oprecht.

Doch zou het gebeuren, laat ik u dan mogen toeroepen in 's Heeren naam, dat de Heere Dezelfde blijft.

Dat de Heere een God is, Die Zich door een schuldig volk laat verbidden.

Indien gij dan moogt wederkeeren, nadat gij uw wegen hebt onderzocht en doorzocht, dan ervaart ge het weer, evenals voor dezen, dat de Heere vol van barmhartigheden is in Christus.

Doch dat niet alleen. De mogelijkheid bestaat niet alleen, dat de Heere Zijn aangezicht voor u zou verbergen? Neen, op iets anders wil ik wijzen.

Het is niet al Israël, wat Israël genoemd wordt. Het aangezicht des Heeren zal lichten over Zijn kinderen en zij zullen, wanneer zij in 's Heeren wegen wandelen, dit ervaren. Zij zullen genade voor genade ontvangen.

Maar vreeselijk, en ik mag het u niet onthouden, wanneer 's Heeren aangezicht tegen u zou zijn.

Kan dat?

En zoo ja, wat beteekent dit dan?

Luister naar den dichter van Psalm 34 die het, zingende, aldus vertolkt:

„God slaat een gram gezicht,
Op boozen, die Hem tegenstaan.
Hij doet hun naam met hen vergaan,
Door 't hoogste strafgericht.”

Wilt u dan onderzoeken. Zegen en vloek, dood en leven heb ik u gepredikt.

Onbekeerden heb ik getrouw vermaand en ook dit wil ik nu nog doen.

Als 's Heeren aangezicht tegen u is, dat zal wat zijn.

Daarom, laat ik u vanavond nog waarschuwen en bekeert u, waarom zoudt gij sterven.

Beluistert vanavond nog de liefelijke noodiging, want de Heere slaat toch, schoon oneindig hoog, op hen het oog, die nederig knielen.

Dat gij dan leeren moogt voor uw persoonlijk leven, wat de Heere al Zijn volk zeker leert.

Uw schuld moet u zwaar gaan wegen.

Uw zonden moeten u gaan benauwen.

Zoo moet gij toevlucht tot Christus leeren nemen. Zoo moet gij in genade leeren smeeke en dan zult gij ook bij aanvang in uw persoonlijk leven 's Heeren aangezicht in gunst leeren aanschouwen.

Nu, nog eenmaal, de Heere zal Zijn aangezicht over u doen lichten en u genadig zijn.

Dat is de zegen van God den Zoon, Die Zichzelf gegeven heeft, Die van eeuwigheid op Zich had genomen den losprijs te betalen en dat in de volheid des tijds heeft gedaan. Dat zij u tot sterkte en dat zij u tot steun.

III. „De Heere verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede,” met deze woorden werden over de vergadering van Israël uitgeroepen, de zegeningen van God den Heiligen Geest.

In het werk der heiligmaking treedt de H. Geest op den voorgrond en gij moet het weten, gemeente, dat het werk des H. Geestes vrede geeft aan allen, die de verschijning van Christus hebben liefgehad.

Ook in deze zegenspreuk wordt gedoeld op het aangezicht des Heeren, maar dan is hier toch weer aanstonds verschil op te merken.

Als het ging over de zegeningen van God den Zoon, dan was er sprake van het lichten van 's Heeren aangezicht, maar als het gaat over de uitroeping van de zegeningen van God den Heiligen Geest over de gemeente van Israël, dan is er sprake van het verheffen van 's Heeren aangezicht en dan worden wij er op gewezen, dat daardoor aan de zielen der oprechten vrede wordt geschonken.

„Verheffen,” waar wijst dat op?

Laat ik 't eerst even met een natuurlijk beeld een weinig verduidelijken.

Daar denk ik aan vijanden, die ieder mensch, die ook 's Heeren gemeente heeft.

Zoo'n vijand verheft zich dan, wanneer hij al Zijn kracht en macht gaat aanwenden, om u er onder te brengen.

Vergeet nu niet, dat, wanneer zoo iets gebeurt, dit dan een verheffen is, niet over u, maar tegen u en over zoo'n verheffen gaat het hier niet.

Neen, dit verheffen beteekent dan in de eerste plaats de kracht van 's Heeren genade.

Wanneer de Heere nu zeer vriendelijk Zijn aangezicht over de Zijnen verheft, dan gaat daar niets dan zegen van uit.

Hier, gemeente, denken wij dan even aan de verschillende vijanden.

Die vijanden van de gemeente des Heeren zijn machtig. Ze worden terecht doodsvijanden genoemd.

De duivel, die rondgaat als een briesende leeuw.

De wereld, die alles in 't werk stelt de gemeente des Heeren binnen te dringen.

Ja, wat zijn ze krachtig en daartegen moet gij nu waken en strijden.

Zijt gij er tegen bestand?

Is er bij u kracht?

Neen, wanneer ontdekkend licht uw deel is geworden, dan weet gij het, machteloos in uzelf. Zij zullen u zeker overwinnen.

Ze zullen u overweldigen.

O, gemeente, dat deze overtuiging uw deel mocht zijn.

Gij zijt voor de groote menigte van vijanden, waarvan wij er maar twee hebben genoemd, niet bestand.

Gij zijt zwak van moed en klein van krachten, gij zijt stof van jongsaf geweest.

En toch — er is geen nood. De poorten der hel zullen Christus' gemeente niet overweldigen.

Israël, tenminste de echte Israëllers hebben het verstaan, wanneer de Hoogepriester zegenend over hun uitriep: „De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede.”

De Heere zal opstaan tot den strijd. Hij zal Zijn genade bevestigen.

De Heere zal in 't verheffen van Zijn aangezicht al de vijanden binden en Zijn volk begiftigen met vrede. Zij zullen van zielevreugde huppelen.

Ik weet het, en gij gemeente weet het ook, hier is de gemeente des Heeren nog een strijdende en on-

der de toelating des Heeren, komt de vijand menigmaal als een stroom aan.

Wij weten het uit ervaring, menigmaal wordt het in den strijd bang.

Allerlei vragen rijzen dan op uit onze harten.

Wij weten het, de Heere vertoeft soms om te komen en dan wordt het nog banger.

Maar de Heere kent Zijn tijd. Zijn molens malen ook op dit terrein vaak langzaam, doch wel zeker.

Dat gij dan deze zegenspreuk bevindelijk moogt verstaan. De kracht ervan moogt ervaren.

Hierin is geen onzekerheid. Hier is kracht, kracht des Heeren.

Hij geeft de Zijnen vrede en rust. De wereld verstaat het niet, maar zij, die verstand van kermen hebben gekregen, zij mogen het bij tijden en oogenblikken proeven en smaken.

Is dit in de historie van Christus Kerk niet duidelijk bewaarheid geworden?

Zeker, het werd en wordt soms donker.

Zeker, de dagen worden soms bang en de nachten moeten soms met klagen worden doorgebracht.

Zeker, het geloof zinkt soms zoo in, dat wij met den vuurprofeet Elia uitroepen: „Ik ben maar alleen overgebleven, en zij zoeken mijne ziel.”

Doch geen nood, de Heere zal Zijn volk zegenen met vrede.

Hij zal Zijn aangezicht verheffen over de Zijnen en dat is enkel niet uittespreken liefde.

Hier kunt gij op aan.

Dit staat op vaste peilers.

De Heere is onveranderlijk en daarom worden de kinderen van Jacob niet verteerd.

Gemeente vergeet het niet, gij moet zonder ophouden bidden, want het is in den weg des gebeds, dat de kracht van dezen zegen komt tot uw hart.

Wakende en biddende moet gij bevonden worden en laten de vijanden dan komen. Laten ze komen met macht en kracht. Laten ze juichen alsof ze u van alles zullen berooven. Ja, laat er in dien zin nog zooveel gebeuren. Gij kunt er op rekenen, indien gij het alleen

van God verwacht en uw eigen krachten leert verachten,
wat gij in Jezus' school moet leeren:

De Heer zal opstaan tot den strijd;
Hij zal Zijn haters, wijd en zijd,
Verjaagd, verstrooid, doen zuchten;
Hoe trotsch Zijn vijand wezen moog',
Hij zal, voor Zijn ontzagg'lijk oog,
Al sidderende vluchten.
Gij zult hen, daar G'in glans verschijnt,
Als rook en damp, die ras verdwijnt,
Verdrijven en doen dolen.
't Godd'looze volk wordt haast tot asch;
't Zal voor Uw oog vergaan, als was,
Dat smelt voor gloeiende kolen.

Komt Gel., laten wij dit met elkander zingen Ps. 68:1.

TOESPRAKEN.

Geliefde Broeders Ouderlingen.

Het is mij een zeer aangename taak u van deze plaats
een enkel woord te mogen toespreken en het doet mij
werkelijk pijn om van u te scheiden.

Zoover ik weet hebben wij nimmer een woord met
elkander gehad in ongunstigen zin.

In liefde hebben wij met elkander geleefd en met
elkander het goede voor Jeruzalem gezocht.

Hartelijk dank ik u voor al de liefde mij geschonken,
ik verzeker u, nimmer zal ik u vergeten en ik twijfel
er niet aan, ook gij mij niet.

De Heere ondersteune u en geve u wijsheid om deze
gemeente te leiden. De Heere doe u dienen in de liefde.

Geliefde Broeders Diakenen.

Het is mij ook een behoefte des harten met een enkel
woord mij tot u te richten.

Ook de verhouding tusschen ons, was de meest aan-
gename.

Met den een diende ik langer dan met den ander,
maar er was een wederkeerige waardeering.

Ook dank ik u voor al de liefde van u genoten. De
De Heere zegene u uit Sion en Hij doe Zijn aangezicht
over u lichten.

Hij bekwame u in elken weg en met de aangenaamste herinneringen gaan wij van elkander.

Geachte Ambtsbroeder Ds. De Smit.

Tot u, als afgevaardigde van de classis Utrecht een enkel woord. Ik ben er zeer erkentelijk voor dat de classis Utrecht zich vanavond door u laat vertegenwoordigen. Ongeveer 15 jaren heb ik in 't midden der classis Utrecht alleraangenaamst verkeerd. Ook in dien arbeid was de Heere met ons en nog veel zal ik daar aan denken.

U wilt mijn dank wel overbrengen en ik hoop dat de Heere verder met u en met uw Classis wezen moogt.

Des Heeren zegen van deze plaats u toegebeden.

Geachte Ambtsbroeder Ds. Holtrigter.

Met een kort woord wend ik mij tot u als vertegenwoordigende de gemeente van Maarssen, die ik heb ge- diend en waar ik ook zooveel liefde heb genoten.

De Heere zegene u daar in ruime mate en Hij doe Zijn aangezicht over u lichten.

Geachte Ambtsbroeder Ds. De Groot.

Dat gij hier vanavond tegenwoordig zijt, doet mij in 't bijzonder goed. Gij waart het, die mij ongeveer 16 jaren geleden in 't heilig ambt bevestigde in de kleine gemeente van Noordeloos, waar gij zelf met zooveel zegen 6 jaren hadt gearbeid en waar men u nog altijd liefheeft en waardeert.

Jaren zijn er heengesneid. Wij zijn ouder geworden, maar de Heere is de getrouwe gebleven.

Ik ben u dankbaar, dat gij onze uitnoodiging hebt opgevolgd.

De Heere zij verder met u en Hij zegene u uit Sion.

Geachte Broeders Ds. De Vries en Ds. Driessen.

Ik ben grootelijks verblijd u hier te zien. Bij al de worstelingen in 't leven, hebben wij zoo noodig de ware eenheid.

Die eenheid moet in de eerste plaats gezien en beoefend worden bij de Predikanten en dat is het, wat ik ook in u vanavond wil zien. Ik ben u dankbaar en God

zegene u in uw bediening en Hij vervulle u met den H. Geest.

Collega Hoekzema.

Nu ik u in ons midden zie, kan ik het niet nalaten een enkel woord tot u te richten.

Wij hebben elkander leeren kennen en waardeeren en gij kunt er u van overtuigd houden, dat ik met uwe tegenwoordigheid zeer verblijd ben.

De Heere zij ook met u in elken weg.

Geachte Afgevaardigden van de Christ. Volks-Universiteit.

Het doet mij genoegen u hier te mogen ontmoeten. Met u heb ik zeer aangenaam saamgewerkt en wij hebben met elkander ook op dit terrein het goede gezocht.

De Heere zegene u verder in dezen zoo noodzakelijken arbeid en Hij geve u genade, om de eere des Heeren te zoeken en te bedoelen.

Geachte Afgevaardigde van de Vereen. voor Christ. Voorbereidend Onderwijs.

Ook u breng ik een woord van dank, dat u wel overbrengen wilt, dat gij hier zijt.

't Is waar, veel heb ik aan dezen arbeid niet kunnen doen. De tijd ontbrak mij, maar gij zijt er wel van overtuigd, dat uw arbeid mij ter harte ging.

Ook uw Vereeniging wensch ik 's Heeren zegen toe.

Geliefde Broeder en Familie.

Mijn hart is verblijd u hier te zien en in uw tegenwoordigheid wil ik tevens zien een vertegenwoordiging van mijn Geliefde Moeder, die ook in den geest vanavond bij ons is.

U wilt mijn groet haar overbrengen en zijt met uw kinderen den Heere bevolen.

En eindelijk geliefde gemeente en geliefde catechisanten. Ik dank u nogmaals. Gij zijt goed voor uw leeraar geweest. Ik vergeet u niet.

Catechisanten, trouw heb ik u gewezen op de noodzakelijkheid der wedergeboorte. Vergeet het niet.

De Heere zij met u allen.

Voor ik eindig nog een woord tot u Koster en Kosteres.

Van u heb ik veel genot gehad. Nimmer was u iets te zwaar om mij van dienst te zijn. Ik dank u hartelijk en Gods zegen zij over u.

Tenslotte een woord van afscheid en vaarwel aan de meelevenenden.

Gij waart wel geen lid onzer gemeente, maar gij maaktet getrouw, in meerdere of mindere mate, gebruik van den dienst des Woords.

De Heere zegene en Hij behoede u.

AMEN.

P.S. Ds. Jongeleen werd toegesproken door:

- I. Den Kerkeraad bij monde van Broeder Prins.
 - II. Ds. de Groot van Amersfoort.
 - III. Ds. de Smit van Utrecht.
 - IV. Ds. Holtrigter van Maarssen.
 - V. Ds. de Vries van Bussum.
 - VI. Den heer Bruil.
 - VII. Den heer Offringa.
-

CHRISTUS IN HET MIDDEN DER ZEVEN GOUDEN KANDELAREN

PREDIKATIE

gehouden bij het aanvaarden van de Bediening
des Woords in de Chr. Geref. Kerk

TE

GRONINGEN

op Woensdag 9 April 1930

DOOR

Ds. J. JONGELEEN

Ps. 119:3.
Lezen: Openb. 1:1—16.
Ps. 116:11.
Ps. 65:1, 2, 3.
Ps. 147:2.
Ps. 72:11.

Geliefde Gemeente.

Zoo is dan onder Gods voorzienig bestel het oogenblik aangebroken, dat ik het werk mijner bediening onder u mag aanvangen.

Met het oog hierop, kan het niet anders of er is een wondere mengeling van droefenis en blijdschap in uw hart en in het mijne.

Bij u is er droefheid. Den 5den Mei van het vorige jaar behaagde het den Heere uwen zoo zeer geliefden leeraar, Ds. Hedde Biesma plotseling tot Zich te nemen in heerlijkheid.

In de kracht van zijn leven werd hij opgeroepen door den Koning der Kerk en moest hij zijn plaats in gezin en gemeente ledig laten.

Ik weet het, en ik verblijd mij daarover, dat gij dezen uwen voorganger, die u het Woord Gods gesproken heeft, dankbaar gedenkt.

Veel heeft hij in uw gemeente mogen doen.

Veel was u in hem gegeven.

Het betaamt ons dan ook, nu ik gereed sta zijne plaats in te nemen, met weemoed te gedenken aan den zegen, door God ons in dezen hooggeschatten broeder geschonken.

De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd.

Er is droefenis bij mij. Om tot u te komen, moest ik veel, heel veel verlaten, wat mij zoo lief was geworden.

In Hilversum's gemeente mocht ik zeven jaren met heel veel zegen arbeiden.

De gemeente, klein toen ik kwam, groeide uit en werd steeds krachtiger.

Het Woord des Heeren, dat ik in de gemeente van Hilversum mocht brengen, deed heerlijk zijn kracht. God zegende ons in bijzonderen zin.

Veel mocht ik er genieten en den ingang, dien ik aldaar had, was zeer ruim.

Nimmer zal ik vergeten, wat God ons daar heeft gegeven.

Is het dan wonder, dat ik thans met smart gedenk aan den arbeid, dien ik af moest breken.

Gij vraagt wellicht en ik kan zoo'n vraag eenigszins verstaan, maar waarom kwaamt gij dan? Waarom gingt gij dan Hilversum verlaten?

Niet gel. gemeente, omdat er in uitwendigen zin iets was, wat mij bekoorde. Geen tijdelijk voordeel was het, dat mij drong.

Neen, laat ik het eenmaal in uw midden mogen be-
tuigen, hierom, omdat ik in de heilige overtuiging leef,
dat het 's Heeren wil is, dat ik ben opgetrokken. En nu
ben ik er en ontveinen wil ik het niet, er is ook vreeze
in mijn hart.

Want al is het waar, dat ik doelbewust in de kracht
en mogendheid des Heeren tot u ben gekomen, een
zware en moeilijke taak wacht mij hier. Daarvan ben
ik ten volle overtuigd.

Ik verwacht dan ook, Gel., dat gij deze droefenis
en deze vreeze zult begrijpen en billijken.

Doch laten wij nu ook de keerzijde bezien. Er is ook
blijdschap bij u. De Heere geeft u het voorrecht, want
zoo wilt gij het toch zeker bezien, dat gij van Hem
wederom eenen dienaar des Woords moogt ontvangen,
dien Hij zal gebruiken als een instrument tot al het-
geen Hem behaagt.

Hiervoor wilt gij God danken. Een oogenblik is er in
Zijnen toorn, maar een leven in Zijn goedgunstigheid;
des avonds vernacht het geweest, maar des morgens is
er gejuich.

Er is ook blijdschap bij mij. Waarover? Hierover in
de eerste plaats Gel., dat de Heere zoo getrouw is. Al
de jaren mijner bediening, in de drie gemeenten, Noor-
deloos, Maarssen en Hilversum, die ik mocht dienen,
heeft de Heere Zijn goedheid heerlijk betoond.

Mijn menigvuldige ontrouw deed 's Heeren trouw
niet te niet.

En nu — nu is er een arbeid zwaarder dan ooit op mijn schouderen gelegd, maar het is toch ook weer een kostelijk werk.

Mijn hope is op den Heere. Op Hem is mijn oog Gemeente, wat ik verder zal zeggen. Zal ik veel gaan beloven? Neen, gij moet mij bezien als een Dienstknecht van Christus en dat ambt, dat ik dragen mag, waardeeren.

Maar gij moet mij ook bezien, als een mensch, een mensch met veel gebreken.

Doet gij aldus, dan zullen wij elkander des te gemakkelijker leeren dragen en verdragen.

En nu begrijpt gij, als ik gereed sta, om het Woord in uw midden te bedienen, dat het zijn moet naar de gelegenheid des tijds.

Ik zocht naar een Woord, gepast voor dit oogenblik en ik meende niet beter te kunnen doen, dan het oog te vestigen op de verhouding der gemeente en der voorgangers, zoowel tot Christus, als tot elkander. En die verhouding nu wordt ons zeer duidelijk geteekend in het 1ste Hoofdst. van de Openbaring van Johannes van vers 12—16.

Daarover ga ik vanavond tot u spreken. Maar wij moeten het, als het goed is, weten, dat wij onbekwaam zijn om te spreken en te hooren, zooals het behoort en dat wij daarom 's Heeren hulp en genade noodig hebben.

Laten wij dan eerst met elkander bidden.

Tekst: Openb. 1:12-16.

„En ik keerde mij om, om te zien de stem, die met mij gesproken had;

en mij omgekeerd hebbende, zag ik zeven gouden kandelaren;

En in het midden van de zeven kandelaren eenen den Zoon des menschen gelijk zijnde, bekleed met een lang kleed tot de voeten, en omgord aan de borsten met een gouden gordel;

en zijn hoofd en haar was wit, gelijk als witte wol, gelijk sneeuw, en zijne oogen gelijk een vlam vuurs;

En zijne voeten waren blinkend koper gelijk, en gloeiden als in een oven; en zijne stem was als eene stem van vele wateren.

En hij had zeven sterren in zijne rechterhand; en uit zijnen mond ging een tweesnijdend scherp zwaard; en zijn aangezicht was gelijk de zon schijnt in hare kracht.”

Zingen: Psalm 65:1, 2, 3.

Johannes, de Apostel der liefde, toeh., is voor ons geen onbekende, neen, van 't bijbelblad kennen wij hem. Vanavond willen wij aan hem een oogenblik denken en dan verschijnt hij voor ons geestesoog, niet meer jong en krachtig, maar als een oud man.

Het is al zoo ongeveer 60 jaren geleden, dat Johannes, met Maria, de Moeder des Heeren, weenend stond bij het kruis van den Heiland.

En nu, — nu is hij nog maar alleen over. Al de andere Apostelen zijn reeds gestorven en juichen reeds voor 's Heeren troon.

Deze Johannes ontmoeten wij vanavond niet in zijn geliefde gemeente van Efeze, maar op Patmos, een klein eiland in de Aëgeïsche zee.

Waarom hij daar was? Hierom, door Keizer Domitianus was hij verbanen, om zodoende als Dienaar van den Heere Jezus Christus onschadelijk te worden gemaakt.

Nu toeh., daar op het eiland Patmos is iets in Johannes zijn leven gebeurd, van groote beteekenis.

Het was op een Sabbatdag, dat hij krachtig door den Geest der Profetie werd aangegrepen.

Hij werd gebracht in vertrekking van zinnen en ingezet in een sfeer van hemelsche dingen.

Plotseling beluistert hij een donderend geluid, als de groote stem van een bazuin.

Geen wonder, dat dit hem aangrijpt en geheel in beslag neemt.

Geen wonder, dat hij nu ook wenscht te zien, wat hij daar hoort.

En dat is ook geschied en het is dit, waarover ik vanavond tot u wensch te spreken en wel over:

Christus tusschen de zeven gouden kandelaren,
of wilt ge anders, dan over:

De verhouding van Christus tot Zijn strijdende kerk.

Deze verhouding zal ons duidelijk worden als wij letten:

- I. *Op de zeven gouden kandelaren.*
- II. *Op Christus in het midden der kandelaren.*
- III. *Op de sterren in de rechterhand van Christus.*

I. Achter zich had Johannes een groote stem gehoord en nu lezen wij, dat hij zich omkeerde om die stem te zien.

Teekenachtige uitdrukking: de stem te zien. Be-doeld is natuurlijk, dengene van wien die stem afkomstig was. Johannes, zich dan omkeerende, zag zeven gouden kandelaren.

Wat beteekenden die? Het 20ste vers zegt dit niet onduidelijk met deze woorden: „en de zeven kandelaren, die gij gezien hebt, zijn de zeven gemeenten,” de zeven gemeenten dus van Klein-Azië en daarin dan weer de Kerk van Christus in de nieuwe bedeeeling.

Wanneer de Kerk des Heeren hier nu zoo wordt aangeduid, dan denken wij aanstonds aan het Oude Verbond, waar de gouden Kandelaar zoo zeer bekend is uit tabernakel en tempel.

Toch merken wij, met hetgeen Johannes kreeg te zien, aanstonds een groot verschil op.

In Israëls heiligdom was het een zevenarmigen Kandelaar, die in het heilige elken nacht moest branden.

Ja, onder het Oude Verbond was er één Kandelaar met zeven armen, terwijl Johannes zeven afzonderlijke Kandelaren ziet.

Onder de Oude Bedeeeling was er dan ook maar één heiligdom, één volk, één eeredienst, eenheid van Kerk en Staat.

Toen lag de gemeente des Heeren nog als één gemeente besloten in dat eene volk der roeping en verkiezing Gods.

Sinds den Pinksterdag is dat anders geworden. Zeker, er is nog wel één gemeente, maar niet meer besloten binnen de grenzen van één volk en één land.

De middelmuur der afscheidsels is door Christus gebroken.

Christus' strijdende kerk op aarde vormt nu geen zichtbare eenheid meer. De gemeenten staan thans zelfstandig naast elkander en hebben haar eenheid op onzichtbare wijze in den band aan den Heere Christus. Daarom ziet Johannes nu zeven gouden Kandelaren, voorstellende de kerk van Christus in den strijd van het leven.

Christus' Kerk een Kandelaar. Gemeente, laten wij daar goed op letten.

Wat is een Kandelaar? Een voetstuk van een kaars, opdat het licht zich verbreide en door anderen beter gezien worde. Hieruit blijkt dan ook aanstonds, dat de Kandelaar zelf het licht niet is, maar alleen het licht maar draagt en verspreidt.

Juist, zoo ook Christus' gemeente. In zichzelf volkomen duisternis. In zichzelf geen glans en geen heerlijkheid. Maar Christus, het Licht der wereld is in haar midden. Hij is het, Die de olie van zijn verworven geest in de harten giet en zodoende draagt Zijn gemeente het licht. Nu, daarom is zij licht in den Heere.

Gel. gemeente, verstaan wij dat?

Zoo ja, dan hebben wij daarin de roeping der gemeente. Zij moet licht dragen, maar ook, en dat is hoog heerlijk, licht verspreiden.

„Gij zijt,” zoo heeft Jezus zelf van de Zijnen gezegd, „het licht der wereld.”

Neen, men steekt geen kaars aan, om die te zetten onder een koornmaat, maar om die te zetten op een kandelaar, opdat zij allen beschijnt, die in het huis zijn.

Wat een verheven taak.

Wat een heilige roeping.

De gemeente des Heeren moet Gods licht uitstralen, moet Gods deugden verkondigen.

Hier is heerlijkheid tot zoo'n taak verwaardigd te worden. Heerlijk is Christus' gemeente, en daarop wijst dan ook het goud, waaruit de kandelaren vervaardigd waren.

Het is wel waar, naar het uitwendige is die heerlijkheid nog maar weinig te zien en toch is zij geheel verheerlijkt inwendig, en eenmaal, dan komt haar kostbare heerlijkheid eeuwiglijk uit, dan zal zij tronen in blinkende majesteit. Eenmaal zal zij zonder vlek of rimpel zijn en eeuwig triumfeeren.

Ja, daarom is zij duur gekocht. Zij is niet verlost door zilver of goud, maar door het dierbaar bloed van Christus.

Gemeente, het is een eerste vereischte, dat wij zoo onze roeping verstaan.

Vergeeten wij het nimmer, wij moeten licht geven. Er moet van ons licht uitstralen. Wij moeten licht laten schijnen voor de menschen.

Wij moeten het licht dragen en uitdragen in de duistere wereld, tot aan de verste stranden.

Maar dan is de eerste vereischte, dat wij *levende leden van Christus' gemeente* zijn.

Hier is gevaar, dat wij tot die ranken behooren, die eenmaal door den grooten Landman, met het ijzeren snoeimes, zullen worden weggenomen, omdat zij geen vrucht dragen, omdat zij in de duisternis zijn gebleven.

Wat is zelfonderzoek hier noodig. Om licht te verspreiden, moeten wij uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht zijn gebracht. Moeten wij wederomgeboren zijn. Moeten wij Christus door een oprecht geloof zijn ingeplant. Heerlijk, als wij dan ons mogen openbaren.

Doch Johannes zag niet alleen zeven gouden kandelaren, neen, hij zag nog veel meer, hij zag in het midden eenen, den Zoon des menschen gelijk.

Laten wij daar in de tweede plaats bij stilstaan, dan zal hetgeen wij hebben overdacht nog duidelijker worden.

II. Wat Johannes verder zag, was nog veel kostelijker, veel heerlijker, veel majestueuzer.

Hij zag *eenen, den Zoon des menschen gelijk*.

„Zoon des menschen,” zoodra wij deze benaming hooren, denken wij aan onzen Heiland in Zijn omwandering op aarde.

Ja, zoo noemde Jezus Zichzelf menigmaal een Zoon des menschen, dat was hij ook, in alles was Hij den broederen gelijk geworden, uitgenomen de zonde.

„Den Zoon des menschen gelijk.” Hoe moeten wij dat „gelijk” nu verstaan?

Zoo, dat Hij, die door Johannes werd gezien, een *zekere gelijkheid* had met den Zoon des menschen?

Neen, de bedoeling is deze, Hij, die Johannes hier ziet, is werkelijk de Zoon des menschen, is Christus de Koning van Zijn Kerk.

Hem zag Johannes. Hoe? Ja, het staat er wel niet letterlijk, maar ik meen niet mis te tasten, als ik vaststel,

dat Johannes Hem zag staan, later lezen wij zelfs, dat Christus tusschen de kandelaren wandelde.

Na Christus' hemelvaart wordt meestal van Hem gezegd, dat Hij aan de rechterhand van Zijn Vader is gezeten, doch hier ziet Johannes Hem staan evenals een Stefanus Hem zag staan in zijn stervensure.

Hierin is geen geringe troost én voor Johannes én voor de gemeente.

Ja, voor een arm en in zichzelf ellendig volk is hier heerlijkheid.

Zij zijn zwak van moed en klein van krachten. Zij zijn hulpeloos in zichzelf, maar Christus, hun Koning staat gereed tot hulp en allen, die gansch hulpeloos tot Hem gaan, zal Hij ten Redder zijn.

Hoort gij het gemeente?

Gelooft en beoefent gij dat, kind des Heeren?

Zoo ja, dan begrijpt gij er iets van hoe vol Johannes is, als hij Christus zóó ziet.

Op aarde, ja, daar heeft hij Jezus menigmaal als „Zoon des menschen” gezien, maar toen, toen hield Jezus Zijn heerlijkheid meestal verborgen achter de grove sluier Zijner menschenlijke natuur.

Maar nu — nu was het een en al schittering, een en al heerlijkheid. Wat een verschil, toen en nu.

Die schittering, die heerlijkheid, die bovenaardsche schoonheid beschrijft Johannes nu verder.

Hij was, zegt de Apostel „bekleed met een lang kleed tot de voeten, en omgord aan de borsten met eenen gouden gordel.

Zij, nl. Hoogepriesters, Koningen en Profeten, die in Israël Christus afschaduwden, droegen een dergelijk kleed. Nu, als Johannes Hem zoo ziet, dan ziet hij Hem als Priester-Koning.

Wat een heerlijkheid, maar dan willen we een oogenblik denken aan den staat der vernedering, waarin Jezus de zaligheid voor al de Zijnen heeft verworven.

Toen deed men Hem, om Zijn koningschap te bespotten, een blinkend kleed aan.

Toen, toen men Zijn handen en Zijn voeten ging doorgraven, toen beroofde men Hem van kleederen en

hing Hij naakt aan het kruis. Ja, toen deed Hij verzoeking voor de zonden der Zijnen.

Maar nu is Hij verheerlijkt en verschijnt Hij als Priester-Koning, en in Hem hebben allen, die Hem hier in onverderfelijkheid hebben liefgekreten, de verzekering, dat ook zij eenmaal met witte kleederen zullen gekleed worden.

Ziet nu niet over het hoofd, dat Johannes de gouden gordel, die op heerlijkheid wijst, zag, niet aan de lendenen, maar aan de borsten, hooger op dus.

Dit is niet zonder beteekenis. Hij, die nog te arbeiden heeft, draagt den gordel aan de lendenen, maar Hij, die tot rust is gekomen, aan de borsten en daarom wijst dit ons dan ook op verhevenheid, vastheid en rust.

Voor Johannes wordt Hij al heerlijker, ook doordat hij ziet dat Zijn hoofd en haren wit waren als sneeuw en witte wol.

Hem zoo aanschouwende, ziet Johannes Hem in Zijn onbesmette reinheid en heerlijkheid, maar dat niet alleen, Christus' heerlijkheid straalt ook voor den Apostel der liefde, uit Zijn oogen.

„Zijn oogen waren gelijk een vlam vuurs.” Gel. mag ik hier met u een oogenblik denken aan Golgotha?

Ziet, daar hangt de Zoon des menschen aan het kruis. Ziet, daar wordt het duister, drie uren lang en de oogen van den Heiland worden door duisternis overtoegen en vreeselijker nog, als Hij aanstonds sterft, dan worden ook Zijn oogen gebroken.

Maar nu is Hij verheerlijkt, nu zijn Zijn oogen als een vlam vuurs, zoo stralen zij, als een teeken dat Hem niets ontgaat.

Wat is dit tot troost van 's Heeren gemeente en zalig als wij dat veel verstaan.

De verheerlijkte Heiland ziet alles, Hem ontgaat niets.

Als de gemeente in zwaren strijd is en 't menigmaal heel bang wordt, dan is Hij het, Die de Zijnen gadeslaat en niet zal toelaten, dat zij ten onder gaat.

Maar dat niet alleen. Neen, die oogen, zooals Joh. ze zag, speuren ook uit wat goed is voor de gemeente.

Hoort gij het, kind des Heeren?

Als gij in duisternis gaat, Hij klaart de duisternis op.

Als uw oogen heel mat zijn, Hij doet ze weer tintelen en eenmaal, zult ook gij Hem zien in heerlijkheid.

Hier is ook waarschuwing. Geveinsden, die oogen zien en doorzien ook u.

Schrikt daarvan. Wordt bekommerd daarover, want gij komt eenmaal met die oogen in aanraking.

Hij komt, Hij komt om de aarde te richten en dan zal aller oog Hem zien, maar niet allen op dezelfde wijze.

Gij, die in de zonden zijt blijven leven, gij zult eenmaal de oogen sidderend neerslaan voor Hem en dat zal vreeselijk zijn.

Laat u waarschuwen en bekeert u.

Doch Johannes ziet Christus' heerlijkheid nu verder in Zijn voeten.

Zijne voeten waren blinkend koper gelijk, en gloeiden als in een oven.

Koper of metaal, dat in een oven is gloeiend gemaakt, waar zou dat op wijzen?

Ik meen op vastheid en heerlijkheid en wanneer wij ook hiermede geloovig werkzaam worden en ook dit leeren verstaan, dan vloeit ons ook daaruit sterkte toe. In zoo'n Christus, Die eerst aan het kruis zijn voeten liet doorgraven en daarna in heerlijkheid is ingegaan, ligt ons heil onwrikbaar vast, zoo vast, dat wij dit tenvolle hier nimmer zullen verstaan.

Christus schraagt de wankele voeten der Zijnen.

Christus doet al de Zijnen den loop voleindigen en brengt ze daar, waar zij eeuwig de eerkroon zullen dragen.

Maar dat niet alleen. Neen, allen, die niet hebben gewild, dat Christus Koning over hen zou zijn, zij zullen eenmaal gesteld worden tot een voetbank van Zijn heilige voeten.

En dan, 's Heilands stem, die was gelijk, schrijft Johannes, *als een stem van vele wateren*.

In die stem komt kracht naar voren. Ik kan het niet laten toeh., hier weer even Christus in den staat van Zijn vernedering u voor te stellen.

Van Hem getuigde Jesaja reeds: „Als dezelve geëischt werd, toen werd Hij verdrukt, doch Hij deed Zijnen mond niet open; als een lam werd Hij ter slach-

ting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aanzicht zijner scheerders, alzoo deed Hij Zijnen mond niet open.

Eens was er een tijd, dat de Borg zweeg en in dat zwijgen droeg Hij het oordeel over ons zondig spreken en zwijgen.

Maar nu, o wat een tegenstelling, nu beschikt Hij, op grond van Zijn offerande, over een stem met zeer groote kracht.

Laat de wereld schreeuwen zoo hard zij wil. Laat het aardsch gedruisch nog zoo hevig zijn, Christus maakt Zich verstaanbaar.

Voor wie? In de eerste plaats voor Zijn schapen.

Hebt gij Zijn stem al gehoord?

Zijt gij Hem al gevolgd?

Jezus zelf heeft het gezegd: „Mijne schapen hooren Mijne stem en Ik ken ze, en zij volgen Mij. En Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid.”

Gemeente, de oprechten hebben Zijne stem gehoord, de dooden zullen hooren de stem van den Zoon van God en zij zullen leven.

Gemeente, de oprechten hooren die stem der genade, als het goed is, ook in den dienst des Woords en daar-door worden zij opgebouwd in het allerheiligst geloof en nemen in het kennen van Christus gestadig toe.

Wee dan zij, die zich tegen die stem der genade blijven verhard, zij zullen voor eeuwig verloren gaan.

En eenmaal, als Hij komt op de wolken, dan zullen allen Zijn stem hooren, ter eeuwige beslissing.

Hoe zalig, dan de volkomen heerlijkheid te zullen smaken met lichaam en ziel.

Hoe rampzalig, om dan voor eeuwig met lichaam en ziel daar te verkeer, waar het eeuwig nacht is.

„Zoo gij Zijn stem dan heden hoort,
Geloofst Zijn heil en troostrijk woord;
Verhardt u niet, maar laat u leiden.”

„Verhardt u niet; neemt Zijn gena,
Ootmoedig aan; laat Meriba,
Laat Massa u ten afschrik wezen.”

En in het midden eenen, den Zoon des menschen gelijk. Christus in het midden Zijner gemeente. Wat een troost. De poorten der hel zullen haar niet overweldigen.

Zeker, het wordt soms moeilijk, soms donker, heel donker.

Het braambosch kan branden, o zoo fel branden, dat 't schijnt alsof het de vertering nabij is.

Branden, ja, maar nooit verbranden, daar is Christus borg voor.

Nu, Dien Christus heb ik 16 jaren ongeveer mogen verkondigen en hoop ik ook u te verkondigen.

Christus en Hem alleen. Die taak is wel heerlijk, maar ook verantwoordelijk. Dat gij dan gemeente veel voor mij moogt bidden, opdat ik daarin getrouw mag worden bevonden.

Christus te prediken, dat is niet naar den zin van een mensch spreken, maar dat is het spreken, naar het hart van Jeruzalem.

Nu, zijt gij van de verhouding van Christus tot Zijn gemeente een weinig overtuigd geworden, dan zal Joh. ons nog een oogenblik wijzen, en het zal tot onze leering zijn, hoe de verhouding van den Christus-Prediker is tot Christus. Dit te weten en altijd in het oog te houden is ten eerste noodig.

Johannes doet dit met ^{de} deze woorden: „En Hij had zeven sterren in Zijn rechterhand.”

Maar laten wij dan nog eerst met elkander zingen Psalm 147:2.

Hij heelt gebrokenen van harte,
En Hij verbindt z' in hunne smarte,
Die, in hun zonden en ellenden,
Tot Hem zich ter genezing wenden.
Hij telt het groot getal der starren,
Die 't scherpst gezicht op aard' verwarren.
Hij roept dat talloos heir te zamen,
En noemt die alle bij haar namen.

III. Deze zeven sterren zijn volgens vers 20, de Voor-

gangers der zeven gemeenten. Deze sterren zijn dus de opzieners, de herders, de leeraars der gemeenten.

De ster ontvangt het licht van de Zon. Zoo is het, en moet het ook zijn met den Voorganger in de gemeente.

Zij hebben geen eigen licht, maar zij moeten het licht ontvangen alleen van Christus. Van Hem, van Wien hier gezegd wordt: en Zijn aangezicht was gelijk de zon schijnt in hare kracht.

Zij moeten dienen, het Woord moeten zij om Christus' wil bedienen. Zij hebben met de gemeente alleen hun licht van de Zonne der gerechtigheid.

Deze sterren heeft Christus in Zijn rechterhand. Daarin alleen zijn zij veilig en zodoende volbrengt Christus Zijn kracht in hun zwakheid.

Het is Christus zelf, Die de sterren, hoewel in zich zelve duisternis, tot lichten der gemeenten stelt.

Wat een hooge onderscheiding, zoo'n ster te zijn.

Wat een hooge onderscheiding, tot zoo'n taak te zijn geroepen. Het werk is wel moeilijk en vaak moeten de Voorgangers met Jesaja uitroepen: „Wie heeft onze prediking geloofd,” maar indien zij door genade hun kracht en hulp van den Heere verwachten, dan zullen zij niet beschaamd worden.

De zeven sterren in Christus' rechterhand, dat is niet alleen zeer troostrijk, maar dit houdt ook een waar-schuwing in.

Welke? Deze, dat gij uw Leeraar nimmer mag vergoden, want daarop volgt in 't algemeen het verguizen.

O, zoo menigmaal begint men, met een Leeraar, naar het bekende woord, op de handen te dragen.

Dan is het alles en nog wat. Maar, o wee, wat een handen zijn zodoende al moede geworden, zoo moede, dat zij den Leeraar lieten vallen.

En ook is het menigmaal gebeurd, dat zoo'n Leeraar zelf uit de hand ging vallen — diep, heel vreeselijk diep.

Daar is een treurige menschvergoding, waaraan men zich kan schuldig maken. Het is zoo streelend voor het vleesch, als wij steeds door menschen geprezen worden, maar het is ontzettend gevaarlijk en voor den Leeraar en voor de gemeente. Laten wij niet vergeten, de Leeraar mag nimmer gaan staan daar, waar Chris-

tus moet staan. En de Gemeente mag hem daar nimmer zetten.

Nu Gemeente, gij hebt mij te waardeeren om des Woords wille.

Liefde heb ik noodig van u en dat zij mij sterke. Heb ik dat in mijn vorige Gemeente veel ervaren, ik verwacht dat ook van u.

Blijft mij bezien als mensch, als een mensch met veel gebreken.

Blijft mij bezien, als een ster, in mij zelf geen licht hebbende.

Blijft voor mij bidden, dat ik achter Hem aan mag wandelen en niet mijzelf, maar Christus zal prediken.

Daar zult gij en daar zal ik zeker wel bij varen.

Hij moet klein worden gemaakt en klein worden gehouden.

Wij moeten uit Christus leven, altijd weer.

„En Hij had in Zijn rechterhand zeven sterren en uit Zijn mond ging een tweesnijdend scherp zwaard.”

Dit scherpe tweesnijdende zwaard symboliseert Christus' Woord, al wat Hij zegt. Dat woord treft altijd, het zij tot oordeel of tot voordeel.

Dat Woord van God, dat uit Zijn mond uitgaat, is een werkend woord.

Het kan u verharden, maar ook heerlijk verzachten.

Wij kunnen ons een oordeel eten en drinken bij het Sacrament, maar ook een oordeel hooren in elke kerkbeurt, zooals iemand eens treffend heeft geschreven.

Ziedaar dan gemeente iets gezegd, hoe het moet gaan, zal het goed gaan.

Dat gij dan de levend makende kracht van het Woord, dat uit 's Heeren mond uitgaat, mocht ervaren.

Beloven kan ik u verder niets, het zou ook niet verstandig zijn.

Wij moeten elkander eerst wat leeren kennen, om elkander op de juiste wijze te waardeeren.

Zegene de Heere ons met Zijn zegeningen.

TOESPRAKEN:

Broeders Ouderlingen.

Een enkel woord wil ik van deze plaats tot u rich-

ten. Met u moet ik in bijzonderen zin werken en ik hoop, dat dit in de liefde mag zijn.

Het zal zeker goed zijn, als wij allen één ding maar gestadig mogen verstaan en dat is, dat onze roeping is „dienen.” In het ware dienen van Christus, dat alleen mogelijk is, als wij door Hem bediend worden, is de heerlijke band die ons moet binden. Dan zullen wij ook in het midden der gemeente als dienaren naar voren komen. Die genade geve ons de Heere, opdat ook Zijn Naam de eere zal ontvangen.

Broeders Diakenen.

Als ik u zie, de meesten uwer nog jong en krachtig, als ik u heb zien gaan, vlug van tred, om de gaven in het midden der gemeente te verzamelen, dan dacht ik, ik hoop ook met deze broeders in de liefde saam te werken en ik heb daar geen vrees voor.

De Heere geve ook u genade, om in 't bearbeiten der armen, tevens te mogen uitdeelen iets, van hetgeen wij vanavond beluisterd hebben.

Hooggeachte collega Kremer.

Het is mij een aangename taak een enkel woord tot u te richten en dat woord staat in het teeken van dankbaarheid. Hartelijk dank ik u van deze plaats, voor de wijze, waarop gij mij Zondagavond in 't heilig ambt hebt bevestigd. Kostelijke zaken zijn door u naar voren gebracht en gij hebt niet veel over mij gesproken, maar wel over de roeping, zoowel voor mij als voor de gemeente.

De Heere geve ook u genade, om dien Christus in al Zijn heerlijkheid voor te stellen.

Hooggeachte Broeder Floor.

Ook u wil ik een enkel woord toespreken. Ik dank u voor uw tegenwoordigheid en ik wil u hier beschouwen als afgevaardigde van de classis Groningen.

Heb ik in de classis Utrecht ongeveer 15 jaren met aangenaamheid gearbeid, ik hoop dat ik ook in de classis Groningen tot zegen mag worden gesteld. Brengt mijn dank de classis over en zijt zelf den Heere bevolen.

Broeders afgevaardigden uit Hilversum.

Dat gij hier zijt, stemt mij zeer dankbaar. U wilt mijn dank dan ook wel overbrengen.

Met u heb ik jaren gearbeid, zonder een wanklank te vernemen. In uw gemeente heb ik zooveel liefde genoten, dat wij dat nooit zullen vergeten.

Broeders, wij vergeten elkander nimmer. Gaat nu evenwel bemoedigd naar Hilversum terug.

Christus is in het midden Zijner gemeenten. Ik was maar een ster, en Christus zendt Zijn dienaren.

God geve u spoedig een man, die voor u in en uit zal gaan.

Nogmaals hartelijk dank voor alles. De Heere zegene en Hij behoeft u.

Edelachtbare Heer Burgemeester van Groningen.

Het is mij zeer aangenaam u hier in ons midden te zien. Ik wil u dan ook in de eerste plaats voor uw tegenwoordigheid hartelijk danken.

Wij leven in een tijd van revolutionaire denkbeelden en het gezag wordt hoe langer hoe minder geëerbiedigd.

Hier, in dit Kerkgebouw en laat dit ook u tot sterkte zijn, wordt voor u en voor allen die in hoogheid zijn gezeten, gebeden.

Dat het dan ook ons gegeven worde, om door uw goede zorgen en van allen, die naast u deze stad regeeren, een stil en gerust leven te mogen leiden.

God zegene en sterke u.

En eindelijk, een enkel woord tot Catechisanten en de verschillende Vereenigingen.

Wij kennen elkander nog niet. Eerstdaags hoop ik met u kennis te maken.

Ook u zal ik niets beloven, maar ook aan u hoop ik Christus voor te stellen, zooals wij dat vanavond hebben gehoord.

Maar genoeg, laten wij nu nog met elkander zingen Ps. 75:4.

Geen geval, geen zorg, geen list,
Oost, noch west, noch zandwoestijn,
Doet ons meer of minder zijn:

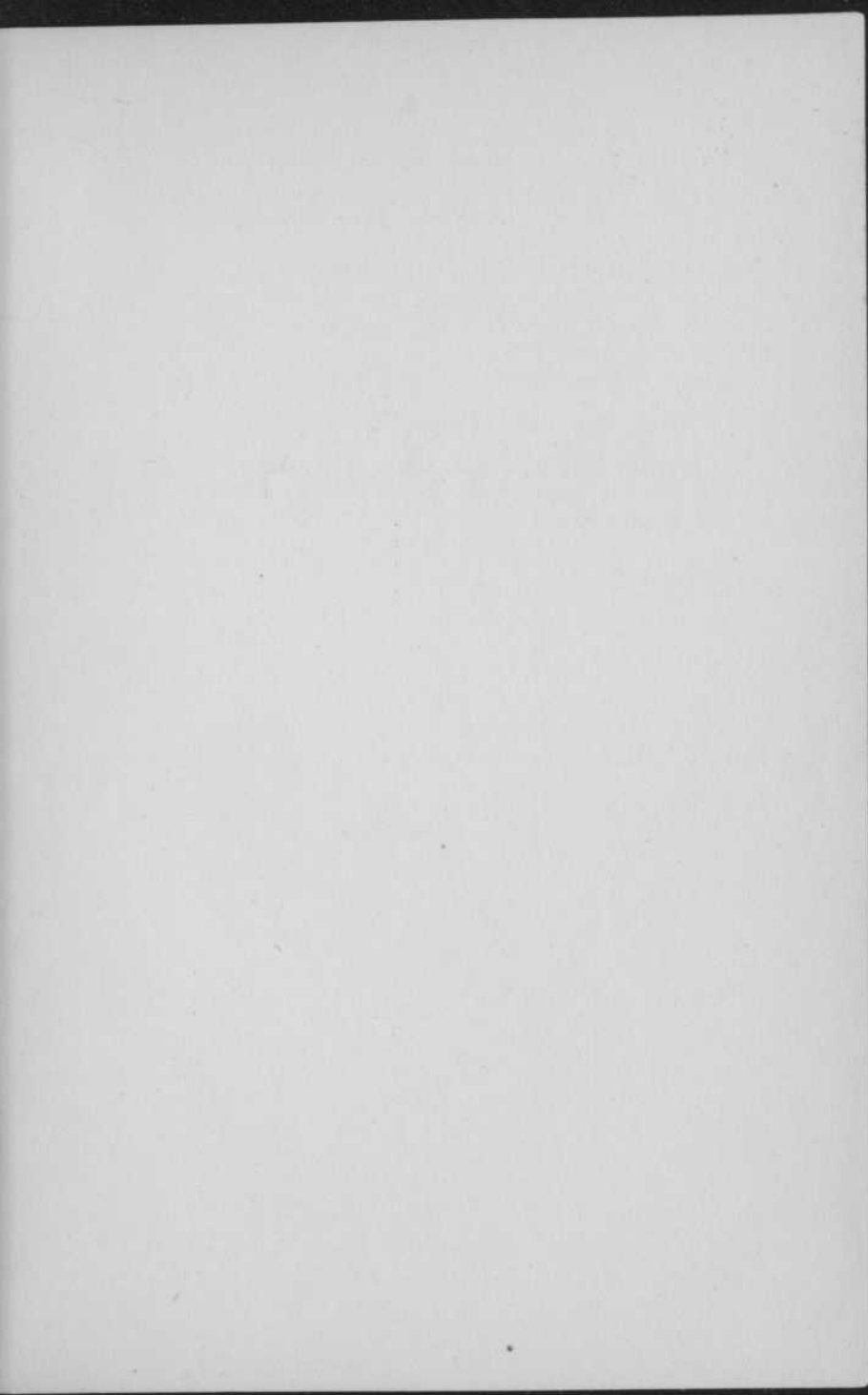
God is rechter, die 't beslist;
Die, als aller Oppervoogd,
Deez' vernedert, dien verhoogt.

Na dit zingen volgden toespraken van:

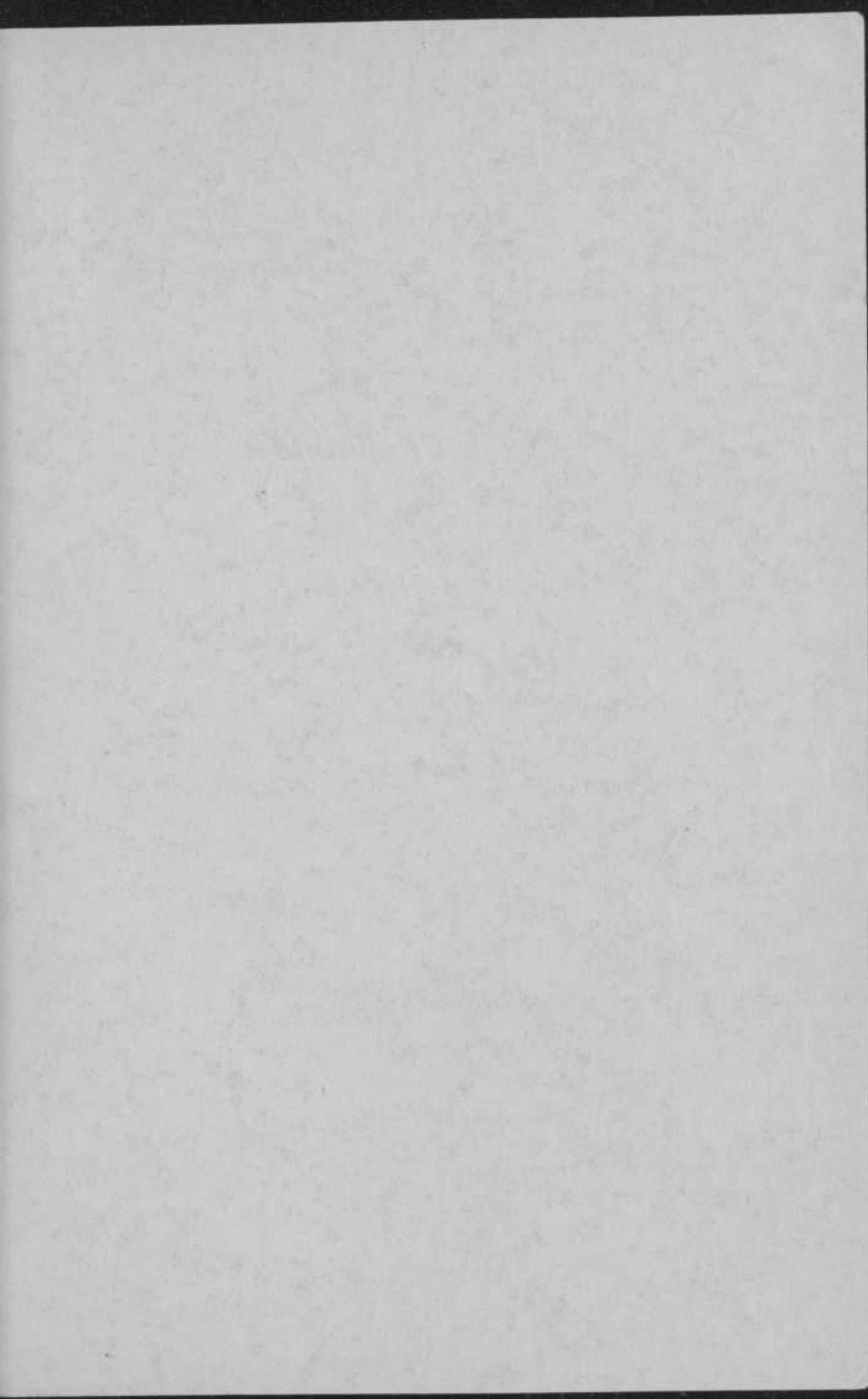
1. Ouderling Zuidema.
2. Ds. Kremer.
3. De Heer Floor.
4. Afgevaardigde uit Hilversum.

Toegezongen werd Psalm 122:3.

Daarna ging Ds. Jongeleen in dankzegging voor en lag na het zingen van Psalm 72:11 's Heeren Naam op de gemeente.

THEOL. UNIV. APELDOORN

0 3198 00024952 3